

[Tesdorpf.]

riet. Det oplyses, at man fra den 9. juni 1948 til den 15. november 1956 i henhold til forkøbsretsreglerne har fået tilbudt jord. Deraf er i alt afslået 2 134 tilbud med et registreret areal på 80 000 ha; endvidere har man afslået 747 tilbud, hvor arealet ikke er blevet registreret. Selv om man sætter dette ikke-registrerede areal lavt, vil vel ingen være uenig med mig, når jeg siger, at det i dette tidsrum er blevet afslået at købe 100 000 ha, skønt prisen er den samme, som andre købere har tilbudt at give. Af de 8 850 ha, som man i samme tidsrum har købt i henhold til loven om statens forkøbsret, er efter de oplysninger, vi fik i udvalget, 4 000 ha blevet solgt fra stam-parceller, således at det nettoareal, der er købt, er på 4 850 ha imod de 100 000 ha, som er blevet afslået.

Jeg synes, disse oplysninger temmelig tydelig viser, at det ikke ligefrem er jord til udstykning, jordlovsudvalget mangler.

Jeg kan i det hele taget ikke forstå — jeg har nævnt det før i den tid, jeg har haft den ære at være medlem af det høje ting — at man så tit kommer med lovforslag, som i virkeligheden ikke har anden begrundelse end måske et rent partipolitisk ønske om at vise den linje, man ønsker at følge, men som i virkeligheden ikke, som det også er tilfældet her, er påkrævede. Jeg synes, det er forkert, at man altid ligesom har den opfattelse, at hvis det og det sker, således at det og det kunne følge deraf, må man for enhver pris allerede i dag lave en lov, som til sin tid kan forhindre det.

Det er vel rimeligt at antage, at hvis samfundet overhovedet består til den tid, ville der også, hvis disse forhold skulle indtræde, hvis f. eks. aktieselskaberne skulle antage en økonomisk forkert form, findes en lovgivende forsamling, som i så fald ville vedtage love, der kunne forhindre misbrug. Jeg synes, det er så urimeligt, at man på et tidspunkt, da det er ganske upåkrævet både over for familieaktieselskaberne og over for industriens udnyttelse, vedtager et lovforslag som det foreliggende.

De forhold, der har været fremdraget, og som det ærede medlem hr. Aage Fogh også omtalte, med hensyn til misbrug af aktieselskabsformen inden for landbruget, er for

så vidt små dråber i det store hav og har faktisk ingen betydning; man har vel oven i købet kunnet forhindre dem, som jeg sagde i mit første indlæg, ved brutalt at anvende de nuværende jordlove. Der er blevet spurgt — bl. a. af det ærede medlem hr. Aage Fogh — om det ikke var meningen, at de, som er imod dette lovforslag, ville beholde de uafhængige danske bønder. Jeg tror, at jeg, også på mit partis vegne, kan sige, at det netop er meningen. Men hvis forholdene økonomisk, driftsmæssigt, kreditmæssigt, investeringsmæssigt o. s. v. er imod, således at det er vanskeligt at beholde disse uafhængige brug under de nuværende ejendomsforhold, hvor går så ejendomsforholdet hen, hvis man ikke har aktieselskabsformen at benytte sig af? Så går det ikke til de uafhængige danske bønder, som det ærede medlem taler om, men det går andre steder hen, måske endda til steder, som er i høj grad uønskede. Det må hellere gå til de uafhængige danske bønder, selv om de må slutte sig sammen i familieaktieselskaber — det er muligt, man også kan bruge interessentskabsformen — men hvorfor skal man forhindre aktieselskabsformen, hvis den viser sig mere brugbar og mere værdifuld, end den er i dag? Nej, det er tværtimod netop for at bevare landbruget som virkeligt landbrug, vi mener, at man bl. a. ikke skal vedtage dette lovforslag.

Aage Fogh: Når det ærede medlem hr. Tesdorpf mener, at der ingen fare er ved aktieselskabsformens anvendelse i landbruget, vil jeg sige, at de foreliggende tilfælde viser med al ønskelig tydelighed, at der kan være en fare. Selv om det måske er de første dråber, der er tale om nede fra Sorø amt, er de dråber så alvorlige, synes jeg, at det i høj grad er påkrævet, at man nu standser denne udvikling.

Når det ærede medlem hævder, at det af hensyn til familiebesiddelser kunne være ønskeligt at have aktieselskabsformen, kunne jeg anvise adskillige andre former for besiddelse, hvor familien kan dele ansvaret, og som er meget, meget mere tiltalende end aktieselskabsformen, så jeg tror ikke, det betyder noget. Den positive side tillægger jeg ringe betydning, men den negative, nemlig den fare, der ligger i, at man omgår jordlovene, tillægger jeg meget